

Bestrijding van wasmotten

In het kader van 'bijengezondheid' geeft dhr. Elshout in Bijen 10(5): 131-132 (2001) een relaas over wasmotten, één van de oudste vijanden der bijen en uiteraard ook van de imker. Sinds de overgang van korf naar kast is dat euvel gelukkig op betrekkelijk eenvoudige wijze te bestrijden. Juist over de huidige mogelijkheden wil ik gaarne enige aanvullende informatie verschaffen.

De huidige genormaliseerde Spaarkast is niet meer voorzien van een **houten bodem**, zoals indertijd door dhr. Mommers ontworpen, maar van een gazen bodem, met name ten dienste van de varroabestrijding. Via deze gaasbodem komen wasmul en ander nestvuil nu niet meer in de kast, maar onder de kast terecht, waarover mieren en andere insecten zich ontfermen. Bovendien veroorzaakt de gaasbodem een betere ventilatie, hetgeen door de wasmotten niet in dank wordt afgenomen. Zelfs reisramen zijn hierdoor overbodig geworden.

Een niet te onderschatten bestrijdingsmiddel is voorts het **reizen** met de bijen. Veel imkers reizen gedurende het actieve seizoen een paar maal met hun bijen (o.m. fruit, koolzaad, distel, heide etc.). Uit ervaring weten we, dat we na het tikken met bijvoorbeeld een raampjes-beitel tegen een raam waarin zich wasmottenlarven bevinden, deze onmiddellijk hun 'tunnels' verlaten en aan de oppervlakte verschijnen. Welnu, dat gebeurt in wezen ook tijdens het reizen, waarna de larven door de bijen worden doodgestoken. Iemand die dus een paar keer reist heeft gedurende het actieve seizoen nagenoeg geen problemen met de larven van de wasmot. Voorts wordt opgemerkt, dat een goede imker uitsluitend werkt met sterke volken, zodat alle ramen bezet zijn door bijen, zodat de wasmotlarve geen kans krijgt!

Na het zomerseizoen komt de **winterperiode**, die aparte voorzieningen vraagt. De gesuggereerde oplossing met een 'oude nog functionerende vriezer' kan ik moeilijk als een generale oplossing aanmerken, evenmin de warmtebehandeling van drie uur bij 48°C enz. In het recente verleden werkte men ten aanzien van de winteropslag van BK- en HK-ramen nog met zwaveldamp, dat echter niet effectief bleek te zijn om eventuele eitjes van de wasmot onschadelijk te maken. Bij de korfimerij komt men dit middel nog wel tegen.

Het beste voor de winteropslag van BK- en HK-ramen, desnoods nog met enige restanten honing en pollen, is de toepassing van **azijnzuur 60%**, verkrijgbaar bij

elke drogist. De opslag van het totale ratenbestand vindt hierbij plaats in op elkaar gestapelde BK en HK's. Op de ramen van de bovenste kamer wordt daartoe een grote platte schaal met azijnzuur geplaatst, en wel zodanig, dat verdampen goed mogelijk is, vervolgens afsluiten met een kastdeksel. Deze vloeistof is zwaarder dan lucht en beneden 16°C niet meer vloeibaar. De aanbevolen hoeveelheid bedraagt 200 g azijnzuur van 60% voor 2 BK's en 2 HK's. Behandeldingsduur circa 8 dagen.

Het grote voordeel van dit middel is, dat het niet alleen de larven en eitjes van de wasmot doodt, maar ook alle nosemasporen en stuifmeelmijten! Natuurlijk dient gedurende de winter de toren van gestapelde BK en HK's na de behandeling zowel aan de onder- als bovenzijde te worden afgesloten, anders loopt men het gevaar muizen op bezoek te krijgen. Een gaasbodem onder de toren en één erboven is afdoende, bovendien bevordert het de ventilatie. Na de winterperiode, alvorens de BK en HK-ramen weer in gebruik te nemen, deze goed luchten willen ze zonder problemen door de bijen worden aanvaard.

Voorts nog de opmerking dat het gevreesde Amerikaans Vuilbroed de eigenschap heeft zich in sterke mate te ontwikkelen in bijenvolken, die te lijden hebben van wasmot.

In de Duitstalige landen werkt men in de bijenhuisjes nog incidenteel met een 'Wabenschrank' (ratenkast). Enkele weken met voor de wasmot gunstige omstandigheden zijn al voldoende om een waar slagveld aan te richten onder het ratenbestand. Thans treffen we bijenhuisjes aan, waarin men langs de achterwand op ca. 2 m hoogte een paar waslijndraden heeft gespannen, waartussen een lange rij raampjes hangt om te overwinteren. Men beschikt daar namelijk niet over HK en BK's maar werkt er met bijenwoningen met achterbehandeling, dat zich niet leent voor het hier te lande beschreven systeem. Overigens zijn er in ons land diverse imkers, die hun raampjes met succes 'aan de waslijn' laten overwinteren.

Tot besluit het advies om gedurende het actieve bijenseizoen nimmer BK en HK-ramen, en wasrestanten rond te laten slingeren. Deze zijn 's zomers en vooral op de drachtvelden een dankbaar object voor wasmotten, waarvan de wijfjes binnen enkele weken wel tot 1.000 eitjes kunnen leggen!

Jan van de Veluwe, Teuge

Opmerking van de redactie

Azijnzuur van 60% is een bijtende stof, dus voorzichtigheid bij toepassing is geboden.